

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Hai, ngày 15/09/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 194: Thiện ác báo ứng như bóng với hình

Lúc nhỏ, chúng ta hay đùa rờn với bóng của mình. Bóng của chúng ta khi đứng thì đứng, khi ngồi thì ngồi, khi chạy cũng chạy theo, lúc nhanh lúc chậm theo mình. Thiện ác báo ứng cũng là như vậy! Hằng ngày chúng ta dùng tâm gì để đối nhân xử thế tiếp vật thì kết quả của tâm ấy sẽ quay trở lại phản hồi chúng ta. Đạo lý cảm ứng trong Cảm Ứng Thiên đã nói rất rõ ràng rằng khi chúng ta đánh vào mặt trống, đánh nhẹ thì kêu nhẹ mà đánh to thì kêu to. Chúng ta càng dụng tâm mãnh liệt, dữ dội khi tức giận thì chúng ta sẽ nhận được phản ứng ngược trở lại rất mạnh mẽ. Việc hiểu được đạo lý này sẽ giúp chúng ta luôn kiểm soát hành động tạo tác, khởi tâm động niệm của mình.

Trên Kinh, Phật nói với chúng ta luân hồi trong sáu cõi đều là thiện ác báo ứng, đều là ba nghiệp của thân khẩu ý. Nếu sanh vào ba đường thiện thì đó là ba nghiệp thiện, nếu sanh vào ba đường ác thì đó là ba nghiệp ác. Hòa Thượng nói: ***“Từ vô lượng kiếp đến nay trong sáu cõi luân hồi, sanh rồi tử, tử rồi sanh vô lượng vô biên.”*** Chúng ta cứ lặn hụp liên tục như thế trong vòng sinh tử, chúng ta vừa ló đầu lên thì lại lặn xuống, vừa ra khỏi thì lại trở lại vòng sanh tử. Chúng ta nghe lời chỉ dạy này của Hòa Thượng, chúng ta có lấy đó làm cơ sở để chính mình nâng cao cảnh giác không? Đôi khi được nghe thì có một chút phản tỉnh, nhưng rồi chúng ta lại chìm vào ảo danh ảo vọng, vào tự tư tự lợi, thế là chúng ta tiếp tục làm những việc tạo nghiệp.

Chúng sanh chúng ta đáng thương lắm! Biết mình làm lỗi, sai trái, không muốn làm nữa nhưng rồi vẫn cứ làm để rồi hối hận đến vô đầu bút tóc. Đây chính là nghiệp chướng! Vì sao? Vì hằng ngày khởi tâm động niệm đã quen với các ác nên mọi việc làm ra đều là bất thiện, đều là tổn người mà đã tổn người thì chắc hại mình chứ không có lợi mình. Trên Kinh Phật nói, chúng sanh từ vô lượng kiếp đến nay đều như vậy, cứ ở trong sáu cõi luân hồi, sanh sanh rồi tử tử, sanh ra rồi chết đi, luân quần trong vòng sanh tử này.

Trên Kinh Phật dạy chúng ta phải lấy việc tử sanh là việc lớn. Sanh tử không phải là việc lớn mà tử sanh mới là việc lớn. Sanh tử là việc bình thường vì ai sanh ra rồi cũng chết, cho dù người đó là ai, có tin Phật hay không cũng phải chết. Tử sanh là việc lớn. Sau khi chúng ta chết, chúng ta đi về đâu? Hiện tại chúng ta làm người với thân tướng đầy đủ, gặp được Phật pháp và chuẩn mực Thánh Hiền. Nhưng sau khi hết thân này, chúng ta đi về đâu, nơi đó có thangka hoa hơn không? Thân tướng có tốt đẹp hơn hiện tại không? Đây là vấn đề trọng yếu.

Trong vòng sanh tử thì vòng sanh tử nào cũng như nhau, không phải một người giàu có, một người có địa vị thì sanh tử sẽ khác. Tất cả dù là ai cũng đều là tùy nghiệp mà lưu chuyển. Nếu không rõ ràng về việc này thì cho dù chúng ta là ai, trong vòng sinh tử này, đáng đọa lạc thế nào, chúng ta vẫn đọa lạc thế đó. Ngày nay chúng ta còn khỏe, rồi đến lúc chúng ta sức cùng lực kiệt, muốn làm thêm một vài việc tốt cũng không có cơ hội. Cho nên hiện tại hằng ngày tôi nỗ lực suy nghĩ ra các việc tốt và thực hiện ngay. Ví dụ như nơi nào cần phóng sanh tạo môi trường yên ổn cho chúng sanh, nơi nào cần làm việc tốt là làm ngay.

Nếu hằng ngày dụng tâm vì chúng sanh mà lo nghĩ thì chúng ta có nhiều việc để làm. Nếu không nghĩ ra việc gì là do chúng ta tự tư ích kỷ, ảo danh háms lợi, tự tư tự lợi. Những thứ đó đã làm mờ đi nhân tâm của mình. Buổi sáng ra vườn là tôi đã quan sát thấy nhiều việc cần làm, nhiều thứ để tặng cho chúng sanh. Các lớp Kỹ năng sống cũng được tôi quan tâm, làm sao để chúng sanh được lợi ích, được hưởng những điều tốt nhất. Các lớp học của chúng ta ở mọi nơi đều là miễn phí. Cơ hội để các con đến lớp Kỹ năng sống không nhiều, khi các con đến được lớp thì các con phải được dạy để con cũng được gieo vào A Lại Da Thức những điều tốt đẹp nhất. Để sau này, trong cuộc đời bốn ba sôi động, các con một lần nhớ lại những điều các con đã được học. Trên Kinh Vô Lượng Thọ, Phật nói: *“Người trước không dạy thì đừng trách người sau”*, Cha mẹ, thầy cô không dạy thì đừng trách con cái, trách học trò.

Cho nên không gì tốt hơn là ngày ngày phải được tiếp cận giáo huấn của Phật, gần gũi thiện hữu tri thức thì thiện tâm sẽ được tăng trưởng. Nếu rời xa thiện hữu tri thức, rời xa giáo huấn của Phật, tiếp cận danh lợi thì sẽ bị danh lợi nhân chìm. Người xưa nói: *“Ba ngày không đọc sách Thánh Hiền thì diện mạo đã thay đổi”*, nhưng thầy Định Hoàng thì nói rằng ngày nay thì chỉ cần một ngày. Thật vậy, chỉ cần một ngày chúng ta tách biệt với lời dạy của Phật Bồ Tát Thánh Hiền thì chúng ta đã chìm vào danh lợi.

Danh lợi xét cho kỹ là thứ gì? Có người sống trên đồng tiền, trên đài cao danh vọng mà khổ không nói ra lời. Họ có lẽ sẵn sàng đổi sự giàu sang để lấy túp lều tranh, mảnh vườn rau, ao cá, miễn sao sống cuộc đời bình dị để có được hạnh phúc. Nhưng điều này không thể được! Họ đã dùng thứ gì để có đồng tiền đó, để leo lên đài cao của danh vọng thì họ phải trả giá chứ! Cho nên chúng sanh cứ sống luẩn quẩn trong tự tư tự lợi, danh vọng lợi dưỡng, hưởng thụ năm dục sáu trần, cứ nghĩ đến tiền là cảm thấy sung sướng. Người chưa có tiền thì nghĩ vậy, người có tiền rồi mới biết rằng càng nhiều tiền càng khổ.

Cách đây nhiều năm, tôi đến thăm một ngôi nhà của một người giàu sang. Chủ nhà đau khổ chia sẻ rằng một ngày phải nghe 4 chiếc điện thoại, điều hành 18 chiếc xe tải, 1 cây xăng, 1 ngôi nhà to không thiếu một thứ gì, cứ tối đến là kéo thùng tiền lên lầu, cho tiền vào máy để đếm và bỏ tiền vào két sắt. Quanh năm suốt tháng đều như vậy, chưa có một bữa ăn ngon lành, vì điện thoại liên tục réo. Cho nên đây chính là luẩn

quần. Luân quần trong ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần, trong tham sân si ngạo mạn. Chúng ta có thích ở hoàn cảnh này không? Có cho cũng không thêm!

Hòa Thượng nói: ***“Nếu bạn không tin thì hãy thử nghĩ mà xem chúng ta từ sớm đến tối, từ mùng một đến 30, từ tháng giêng đến tháng chạp, hãy tỉ mỉ mà xem, so sánh thiện niệm cùng ác niệm, cái nào nhiều hơn? Vậy thì chúng ta sẽ tin lời Phật dạy rằng vì sao chúng sanh phải ngụp lặn trong vòng sanh tử. Nếu chúng ta quán sát ý niệm một ngày thôi thì chúng ta thực sự tin Phật, đích thật là thời gian chúng ta sống trong tam ác đạo thì nhiều. Với ý niệm như vậy, tôi đặc biệt nhắc nhở đồng tu đời sau nhất định không bằng đời này đâu! Đời này chúng ta ở cõi người của sáu cõi nhưng đời sau chúng ta sẽ đi về đâu? Đừng nghĩ rằng người học Phật thì không đọa lạc. Người học Phật đọa lạc ác đạo càng nhiều. Người xuất gia cũng không ngoại lệ”***.

Ý niệm tự tư tự lợi là ác rồi. Phật Bồ Tát Thánh Hiền không hề có ý niệm cho mình nhưng chúng ta ngày ngày đều nghĩ cho mình. Một khi có ý niệm này thì sẽ luôn dành phần lợi, phần an ổn, phần thuận tiện cho mình. Nếu ý niệm trong một ngày có ác nhiều hơn thiện thì cả ngày sống trong tam ác đạo rồi! Vậy hãy xét trong một tháng, một năm xem thế nào? Ác niệm nhiều thì sống trong cõi ác, thiện niệm nhiều thì sống trong cõi thiện. Chỉ cần quán sát ý niệm, hành động, việc làm của chính mình là biết sau khi lâm chung chúng ta sẽ đi về đâu. Nghiệp sẽ dẫn chúng ta đi.

Người học Phật đọa lạc ác đạo nhiều. Người xuất gia cũng không ngoại lệ. Vì sao? Vì tu tinh tướng chứ không tinh tấn, vì chỉ làm cho dễ coi chứ không thật làm cho nên học Phật không có kết quả. Cách đây mấy chục năm, một cô hơn 40 tuổi đến nhà sách nơi tôi làm việc với khuôn mặt buồn thiu. Tôi hỏi chuyện thì được biết cô đã quy y Phật lâu lắm rồi nhưng chưa bao giờ cô mở tờ điệp quy y ra để đọc nên cũng không biết nội dung mà một người đệ tử quy y Phật phải thực hành là không sát sanh, không trộm cắp, không tà dâm, không uống rượu, không nói dối. Người đệ tử Phật không làm theo lời Phật dạy mà quy y chỉ để mong Phật bảo hộ thì người đó có quy y nhưng không thực hành, vẫn là thuận theo tập khí xấu ác của mình vì thế khổ đau vẫn là khổ đau.

Trong một ngày, ý niệm lợi sanh, vì người lo nghĩ của chúng ta thì quá ít, còn ý niệm thỏa mãn tham cầu, tham vọng của riêng mình thì quá nhiều. Tôi mấy mươi năm nay đều đang nỗ lực từng giây. Tôi nói, tôi có hơn 30.000 giờ tiếp cận pháp của Hòa Thượng không phải để khoe mà để thấy rằng, tôi có tới hơn 30.000 giờ nghe pháp như vậy mà tập khí trong tôi vẫn còn nguyên. Vì thế, chúng ta đừng chủ quan với việc nghe pháp được vài buổi, rồi nghe bữa có bữa không! Tôi từng chia sẻ ở một ngôi chùa cách đây 20 năm rằng tỉ lệ vãng sanh của tôi chỉ là 1-2%. Trên Kinh Vô Lượng Thọ, Phật nói rằng nếu chúng ta đạt 30% thì hạ phẩm hạ sanh, 40% hạ phẩm trung sanh, 50% thì hạ phẩm thượng sanh.

Hòa Thượng nói: ***“Ở chùa Quốc Thanh, trong chuyện ký ghi lại rằng ở Tổ đình Thiên Thai tông có đạo tràng của đạo sư Trí Giả, có Hàng Sơn, có Thập Đắc. Hàng Sơn và Thập Đắc là Văn Thủ và Phổ Hiền hóa thân. Còn có cả Hòa Thượng Phong Cang là hóa thân của A Di Đà Phật. Cả ba vị này đã từng ở chùa Quốc Thanh. Lúc đó chùa Quốc Thanh có ao cá nơi Phật tử mang cá đến phóng sanh. Các vị này mang thức ăn ra bỏ thí cho cá, kêu từng tên một, kêu tên con cá nào thì con cá đó đến. Mọi người biết tên ai không? Tên của những vị đã từng tu ở ngôi chùa đó. Điều này cho thấy tu hành mà không giải thoát thì làm súc sanh. Tuy nhiên, những người tu hành ấy vẫn còn may mắn vì khi làm cá, còn được người ta mang đến thả ở trong ao của chùa nên ngày ngày vẫn được nghe Kinh, nghe pháp.***

Hòa Thượng nói: ***“Cho nên Phật dạy chúng ta phải buông xả. Chỉ cần đem ‘tham sân si mạn buông xả’, đem vọng tưởng phân biệt chấp trước buông xả thì bạn được tự tại. Còn nếu bạn không buông xả thì bạn không tự tại. Lời nói này nói ra thì dễ nhưng thật có thể buông xả được hay không thì không dễ. Vì sao chúng ta chưa xả bỏ được? Là bởi vì chúng ta chưa thật giác ngộ, chưa thật thấu hiểu.”***

Khi chúng ta thực hành việc buông xả mới thấy buông xả là việc khó vô cùng! Chúng ta xả bỏ cái gì dính đến danh, đến lợi cảm thì thấy khổ sở lắm. Xả bỏ vật ngoài thân, xả bỏ tiền tài khó như bỏ đi tay chân của mình. Nếu như vậy, đến khi thân hoại mạng chung, việc xả thân sẽ khó đến nhường nào? Chắc chắn sẽ có ngày chúng ta phải xả bỏ thân này. Sở dĩ chúng ta không xả bỏ được vì chưa thật thấu hiểu, chưa thật giác ngộ. Chúng ta nhìn cái gì cũng là thật. Danh vọng thế gian, tiền tài vật chất không phải là thật mà chúng ta cứ cho đó là thật. Chúng ta cũng coi thân thể này là thật nên luôn tìm mọi cách vun vén cho nó. Nếu chúng ta chân thật hiểu được là vạn pháp giai không thì chúng ta mới không chấp trước, để rồi không tạo nghiệp bất thiện và không vương mang quả báo bất thiện.

Hòa Thượng nói: ***“Chân thật giác ngộ, thấu hiểu được sanh tử luân hồi là đáng sợ, vậy thì nhất định mọi thứ phải buông xả. Nếu bạn không buông xả thì bạn vĩnh viễn ở trong sanh tử luân hồi”***. Hòa Thượng nói lên sự thật chứ không hù dọa chúng ta. Người xưa cũng từng thốt lên rằng: ***“Thiên đường hữu lộ vô nhân đáo, Địa ngục vô môn hữu khách tầm.”*** Con đường giải thoát thênh thang thì không ai đi, còn con đường sanh tử luân hồi thì chúng ta chen nhau để đi. Đây đều là do chúng ta tự làm tự chịu.

Buông ở đây là buông danh vọng lợi dưỡng, buông tự tư tự lợi, buông đi ý niệm hưởng thụ, buông tham sân si mạn chứ không phải buông bỏn phận trách nhiệm. Tổ Ấn Quang dạy ***“Đốn luân tận phận”*** – tức là sống trên thế gian chúng ta phải dõc hết trách nhiệm trong vai trò của mình nhưng không dính mắc trên tâm. Còn dính mắc là do chúng ta chưa chân thật thấu hiểu, chưa giác ngộ./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!